

Fattigdom i Danmark

Fald i antallet af fattige børn op til coronakrisen

For andet år i træk faldt antallet af børn i familier under fattigdomsgrænsen. Nu er der 59.700. Den positive udvikling i de seneste år risikerer dog at blive sat over styr af coronakrisen. Coronaledighed rammer nemlig hårdest blandt de lavestlønnede, de ufaglærte og dem med svag tilknytning til arbejdsmarkedet. Det gælder mange af forsørgerne i gruppen af relativt fattige, som står uden uddannelse efter grundskolen, og hvis tilknytning til arbejdsmarkedet er svag.

af analytiker **Sune Caspersen**

16. december 2020

Analysens hovedkonklusioner

- Antallet af personer under fattigdomsgrænsen falder svagt for andet år i træk til 248.000 personer. Det er dog stadig 48.000 flere end de 200.000, der var under fattigdomsgrænsen i 2015.
- Antallet af børn i familier under fattigdomsgrænsen falder med omkring 1.500 til 59.700 i 2019. De fattige børn udgør 5,2 pct. af alle børn under 18 år – altså omkring hver 20. barn i Danmark.
- Opgørelsen af relativ fattigdom tager udgangspunkt i Danmarks Statistiks SDG-indikator, som er udviklet til at følge op på FN's verdensmål nr. 1 om at reducere fattigdom.
- Udviklingen i 2019 skal ses i lyset af, at der blev indført et nyt, midlertidigt børnetilskud målrettet børnefamilier ramt af kontanthjælpsloftet og integrationsydelse. AE har tidligere vist, at tilskuddet isoleret set løfter tusindvis af børn over fattigdomsgrænsen.

Kontakt

Direktør

Lars Andersen

Mobil 40 25 18 34

la@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

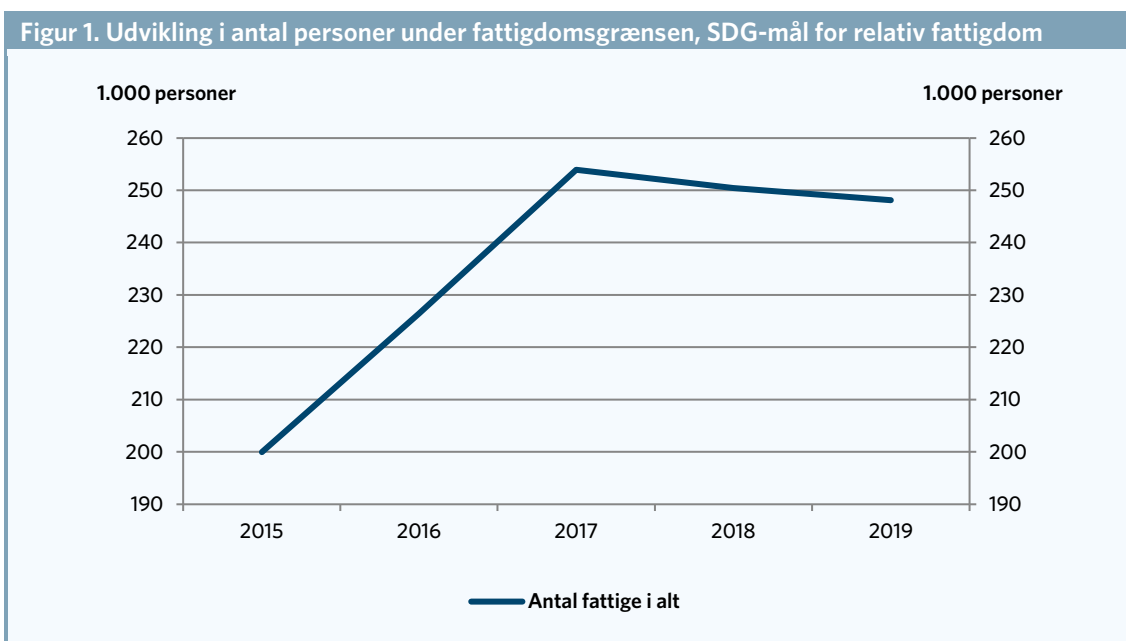
Mobil 50 73 71 34

jk@ae.dk

Udviklingen i fattigdom var svagt faldende op til coronakrisen

Antallet af personer under fattigdomsgrænsen voksede kraftigt fra 2015 til 2017, mens udviklingen i 2018 og 2019 har været svagt faldende. Det fremgår af Figur 1. Der er nu ca. 248.000 personer, der er relativt fattige, da de i løbet af ét år har en indkomst på mindre end halvdelen af medianindkomsten, ikke er studerende og ikke har væsentlig formue. På trods af to år, hvor antallet af fattige er faldet, er der stadig 48.000 flere personer under fattigdomsgrænsen end i 2015.

Definitionen på fattigdom tager udgangspunkt i Danmarks Statistiks opfølgning på FN's verdensmål nr. 1 om at reducere fattigdommen. Her har Danmarks Statistik udviklet et mål for relativ fattigdom. Målet er en videreudvikling af den tidligere officielle fattigdomsgrænse, der blev vedtaget i 2013 på baggrund af ekspertudvalget om fattigdoms anbefalinger og senere afskaffet af Venstre-regeringen i 2015. Læs mere om fattigdomsgrænsen i boks 1.

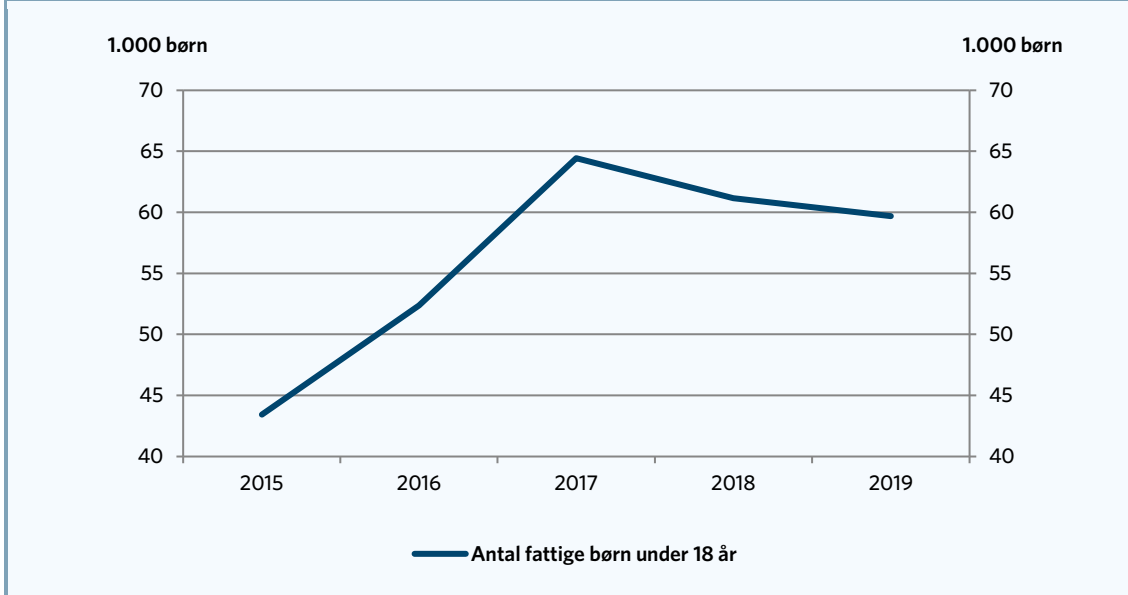
Anm: Se boks 1 for en beskrivelse af opgørelsen af fattigdom.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Den store stigning i antallet af relativt fattige fra 2015 til 2017 hænger i høj grad sammen med nedsættelser af de laveste ydelser, som kontanthjælpsloftet og integrationsydelse, i en periode hvor velstandsniveauet for den typiske dansker, og dermed medianindkomsten, har været jævnt stigende. I 2018 og 2019 har der derimod ikke været yderligere nedsættelser af de laveste ydelser, og i efteråret 2019 blev det aftalt at indføre et nyt, midlertidigt børnetilskud målrettet de fattigste børnefamilier. Det midlertidige børnetilskud er gældende indtil arbejdet med et nyt ydelsessystem i regi af Ydelseskommisionen er afsluttet.

Det er da også lyset af det nye, midlertidige børnetilskud, at udviklingen i antallet af børn i familier under fattigdomsgrænsen skal ses. I 2019 faldt antallet af børn i fattige familier med omkring 1.500 til 59.700. Det fremgår af Figur 2. Det er første gang i 3 år, der er færre end 60.000 fattige børn i Danmark. De gode konjunkturer op til coronakrisen har desuden betydet, at flere forsørgere har forladt kontanthjælpsystemet med et job i hånden.

Coronakrisen risikerer dog at vende den positive udvikling fra de seneste år. AE har nemlig vist, at corona-ledighed rammer de lavestlønnede og ufaglærte hårdest. Samtidig vokser køen af langtidsledige, da de som allerede var ledige, da krisen satte ind, og ofte har en svag tilknytning til arbejdsmarkedet, bliver skubbet længere tilbage i køen. Det gælder mange af forsørgerne i gruppen af relativt fattige, som ofte ikke har fået sig en uddannelse efter grundskolen, og hvis tilknytning til arbejdsmarkedet er meget svag.

Figur 2. Udvikling i antal børn under fattigdomsgrænsen, SDG-mål for relativ fattigdom

Anm: Børn omfatter personer under 18 år. Se boks 1 for en beskrivelse af opgørelsen af fattigdom.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

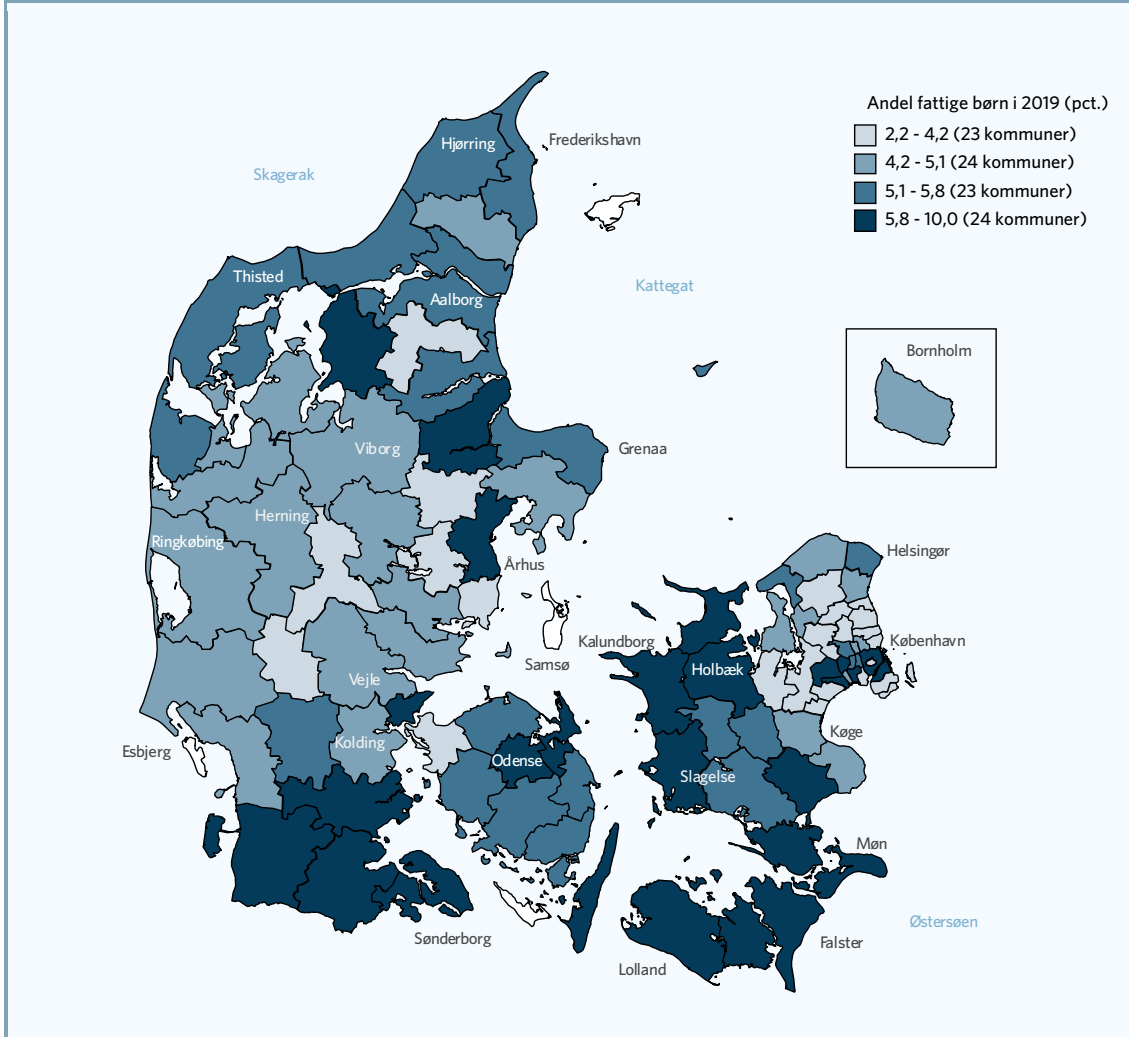
Store kommunale forskelle i andelen af fattige børn

I Figur 3 er opgjort den kommunale variation i andelen af børn under 18 år, der er under fattigdomsgrænsen. De mørkeblå områder er der, hvor andelen af fattige børn er højest, mens de lyseblå områder er der, hvor andelen er lavest.

Det er særligt i egne af Danmark som Sønderjylland og Vest- og Sydsjælland og på Københavns Vestegn, at relativt mange børn lever under fattigdomsgrænsen. Her er det 6-10 pct. af alle børn under 18 år, hvis familie lever under fattigdomsgrænsen. Altså helt op mod hvert 10. barn.

I de områder af Danmark, hvor andelen af fattige børn er lavest, er det mellem 2 og 4 pct. af børnene, der er under fattigdomsgrænsen. Det drejer sig om en række kommuner i det Midt- og Østjyske samt omkring Hovedstadsområdet.

Figur 3. Andel børn i kommunen under fattigdomsgrænsen, SDG-mål

Anm: Figuren viser andelen af børn under 18 år, der lever i familier under fattigdomsgrænsen. Se boks 1 for en beskrivelse af opgørelsen af fattigdom. Se bilag 1 for en opgørelse for tallene på alle kommuner. Kommunerne Ærø, Fanø, Samsø og Læsø er udeladt af diskretionshensyn. Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Tabel 1 viser de 10 kommuner, der har den højeste andel børn under fattigdomsgrænsen, og de 10 kommuner, hvor andelen er lavest. Det er under 3 pct. af børnene i kommuner som Dragør, Allerød, Skanderborg, Gentofte, Egedal, Roskilde og Solrød, der er under fattigdomsgrænsen. På landsplan er der tale om 5,2 pct.

Det er dog 10 pct. af børnene, der i Brøndby Kommune er under fattigdomsgrænsen. Her er andelen steget siden sidste år. I Lolland og Langeland Kommuner er andelen derimod faldet under de 10 pct. Faktisk har Langeland Kommune set et fald i andelen af børn i kommunen, der er relativt fattige, på hele 2,1 pct.-point.

Tabel 1. Top og bund kommuner med højest og lavest andel børn under fattigdomsgrænsen

Top 10	Andel	Ændring 2018-2019	Bund 10	Andel	Ændring 2018-2019
	Pct.	Pct.-point		Pct.	Pct.-point
Brøndby	10,0	0,7	Dragør	2,2	-0,1
Lolland	9,5	-0,7	Allerød	2,3	0,0
Guldborgsund	9,2	0,0	Skanderborg	2,5	-0,1
Slagelse	8,2	-0,1	Gentofte	2,5	-0,2
Langeland	8,1	-2,1	Egedal	2,7	0,2
Ishøj	8,0	-1,7	Roskilde	2,8	-0,4
Vordingborg	7,7	0,3	Solrød	2,8	-0,5
Odense	7,6	0,1	Favrskov	3,0	-0,4
Odsherred	7,6	-0,3	Lyngby-Taarbæk	3,0	0,0
Kalundborg	7,4	-0,2	Rebild	3,2	-0,1

Anm: Børn omfatter personer under 18 år. Se boks 1 for en beskrivelse af opgørelsen af fattigdom.
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Boks 1. Definition af fattigdomsgrænse

Danmarks Statistik har som opfølgning på FN's bæredygtighedsmål (SDG-mål nr. 1) om at reducere fattigdommen udviklet et mål for relativ fattigdom. Målet er en videreudvikling af den officielle fattigdomsgrænse, der blev vedtaget i 2013 på baggrund af ekspertudvalget om fattigdoms anbefalinger og senere afskaffet af Venstre-regeringen i 2015.

Man er fattig, hvis man i løbet af ét år har en indkomst, som er under halvdelen af medianindkomsten, og samtidig ikke har en formue i starten af året på mere end halvdelen af medianindkomsten.

Hvis familiens hovedforsørger (den der tjener mest) er studerende og ikke har været fuldtidsbeskæftiget mere end halvdelen af året, kan man dog ikke blive kategoriseret som fattig. Heller ikke børn, der flytter hjemmefra, kan blive kategoriseret som fattige, hvis mindst én af deres forældre ikke er fattig.

Medianindkomsten

Medianindkomsten er den midterste indkomst i indkomstfordelingen. Det vil sige, at der er nøjagtigt 50 procent, der har en indkomst, der er højere end medianindkomsten og nøjagtig 50 procent, der har en indkomst, der er lavere end medianindkomsten. Der benyttes den husstandsækvivalerede disponible indkomst, det vil sige indkomsten efter skat korrigeret for stordriftsfordele i familier med flere familiemedlemmer.

Fattigdomsgrænsen i kroner og øre

Hvornår en familie konkret vil ryge under fattigdomsgrænsen, afhænger af familietypen. For en enlig person er fattigdomsgrænsen på 126.900 kr. efter skat om året eller 10.600 kr. om måneden. Det er opgjort efter skat og skal dække alle udgifter til fx bolig, mad, forsikringer, tøj, medicin, transport, reparationer, fritid osv. Af tabellen herunder fremgår fattigdomsgrænserne for forskellige familier.

Fattigdomsgrænsen for forskellige familietyper, 2020-priser

Personer i familien	Grænse pr. familie pr. år	Grænse pr. person pr. år	Grænse pr. person pr. måned
1 voksen	126.900	126.900	10.600
1 voksen og 1 barn	165.000	82.500	6.900
1 voksen og 2 børn	203.100	67.700	5.600
1 voksen og 3 børn	241.100	60.300	5.000
2 voksne	190.400	95.200	7.900
2 voksne og 1 barn	228.400	76.100	6.300
2 voksne og 2 børn	266.500	66.600	5.600
2 voksne og 3 børn	304.600	60.900	5.100
3 voksne*	253.800	84.600	7.100
4 voksne*	317.300	79.300	6.600

Anm: Børn er her defineret som under 15 år. Hjemmeboende børn på 15 år og derover tælles som voksne. *) 3 eller 4 voksne kan fx være en familie med 2 forældre og 1 eller 2 hjemmeboende børn på 15 år og derover.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Bilag 1. Kommunefordeling af børn under fattigdomsgrænsen

Bilagstabel 1. Børn under fattigdomsgrænsen, kommuner sorteret efter kommunenavn, 2019

Kommune	Antal	Andel (pct.)	Kommune	Antal	Andel (pct.)	Kommune	Antal	Andel (pct.)
Aabenraa	700	6,1	Helsingør	650	5,3	Odense	2.860	7,6
Aalborg	2.010	5,2	Herlev	290	4,5	Odsherred	390	7,6
Aarhus	3.850	6,1	Herning	810	4,3	Randers	1.150	6,0
Albertslund	420	7,2	Hillerød	420	3,8	Rebild	230	3,2
Allerød	140	2,3	Hjørring	700	5,7	Ringkøbing-Skjern	540	4,6
Assens	430	5,4	Høje-Taastrup	760	7,0	Ringsted	410	5,7
Ballerup	530	5,1	Holbæk	850	5,9	Rødovre	450	5,2
Billund	230	4,2	Holstebro	610	4,9	Roskilde	510	2,8
Bornholm	310	4,7	Horsens	850	4,4	Rudersdal	410	3,2
Brøndby	730	10,0	Hørsholm	170	3,4	Silkeborg	880	4,2
Brønderslev	390	5,1	Hvidovre	470	4,0	Skanderborg	380	2,5
Dragør	70	2,2	Ikast-Brande	340	3,9	Skive	410	4,8
Egedal	280	2,7	Ishøj	400	8,0	Slagelse	1.190	8,2
Esbjerg	1.130	5,0	Jammerbugt	400	5,3	Solrød	160	2,8
Faaborg-Midtfyn	510	5,1	Kalundborg	670	7,4	Sønderborg	860	6,1
Favrskov	350	3,0	Kerteminde	280	6,1	Sorø	340	5,5
Faxe	420	6,0	København	6.570	6,0	Stevns	200	4,8
Fredensborg	420	4,9	Køge	620	4,9	Struer	200	5,0
Fredericia	670	6,6	Kolding	990	5,1	Svendborg	600	5,4
Frederiksberg	660	3,7	Langeland	140	8,1	Syddjurs	350	4,2
Frederikshavn	590	5,8	Lejre	210	3,5	Tårnby	390	4,0
Frederikssund	410	4,6	Lemvig	200	5,8	Thisted	480	5,6
Furesø	330	3,5	Lolland	600	9,5	Tønder	500	7,2
Gentofte	410	2,5	Lyngby-Taarbæk	360	3,0	Vallensbæk	170	4,3
Gladsaxe	770	5,0	Mariagerfjord	450	5,6	Varde	480	4,7
Glostrup	240	5,3	Middelfart	330	4,2	Vejen	460	5,2
Greve	420	3,8	Morsø	220	5,8	Vejle	1.160	4,7
Gribskov	330	4,4	Næstved	840	5,3	Vesthimmerlands	410	5,8
Guldborgsund	940	9,2	Norddjurs	360	5,7	Viborg	920	4,4
Haderslev	750	7,1	Nordfyns	320	5,5	Vordingborg	590	7,7
Halsnæs	290	5,2	Nyborg	340	5,6	Hele landet	59.700	5,2
Hedensted	430	4,3	Odder	180	3,8			

Anm: Børn omfatter personer under 18 år. Se boks 1 for en beskrivelse af opgørelsen af fattigdom. Kommunerne Ærø, Fanø, Samsø og Læsø er udeladt af diskretionshensyn. Antal på kommuneniveau er afrundet til nærmeste 10, mens antal på landsplan er afrundet til nærmeste 100.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Bilagstabel 2. Børn under fattigdomsgrænsen, kommuner sorteret efter andel fattige børn, 2019

Kommune	Antal	Andel (pct.)	Kommune	Antal	Andel (pct.)	Kommune	Antal	Andel (pct.)
Brøndby	730	10,0	Nyborg	340	5,6	Horsens	850	4,4
Lolland	600	9,5	Sorø	340	5,5	Gribskov	330	4,4
Guldborgsund	940	9,2	Nordfyns	320	5,5	Vallensbæk	170	4,3
Slagelse	1.190	8,2	Svendborg	600	5,4	Herning	810	4,3
Langeland	140	8,1	Assens	430	5,4	Hedensted	430	4,3
Ishøj	400	8,0	Helsingør	650	5,3	Silkeborg	880	4,2
Vordingborg	590	7,7	Næstved	840	5,3	Syddjurs	350	4,2
Odense	2.860	7,6	Glostrup	240	5,3	Billund	230	4,2
Odsherred	390	7,6	Jammerbugt	400	5,3	Middelfart	330	4,2
Kalundborg	670	7,4	Vejen	460	5,2	Tårnby	390	4,0
Tønder	500	7,2	Halsnæs	290	5,2	Hvidovre	470	4,0
Albertslund	420	7,2	Aalborg	2.010	5,2	Ikast-Brande	340	3,9
Haderslev	750	7,1	Rødovre	450	5,2	Hillerød	420	3,8
Høje-Taastrup	760	7,0	Faaborg-Midtfyn	510	5,1	Odder	180	3,8
Fredericia	670	6,6	Ballerup	530	5,1	Greve	420	3,8
Sønderborg	860	6,1	Kolding	990	5,1	Frederiksberg	660	3,7
Kerteminde	280	6,1	Brønderslev	390	5,1	Furesø	330	3,5
Aabenraa	700	6,1	Gladsaxe	770	5,0	Lejre	210	3,5
Aarhus	3.850	6,1	Struer	200	5,0	Hørsholm	170	3,4
København	6.570	6,0	Esbjerg	1.130	5,0	Rudersdal	410	3,2
Faxe	420	6,0	Holstebro	610	4,9	Rebild	230	3,2
Randers	1.150	6,0	Køge	620	4,9	Lyngby-Taarbæk	360	3,0
Holbæk	850	5,9	Fredensborg	420	4,9	Favrskov	350	3,0
Vesthimmerlands	410	5,8	Skive	410	4,8	Solrød	160	2,8
Morsø	220	5,8	Stevns	200	4,8	Roskilde	510	2,8
Frederikshavn	590	5,8	Varde	480	4,7	Egedal	280	2,7
Lemvig	200	5,8	Vejle	1.160	4,7	Gentofte	410	2,5
Ringsted	410	5,7	Bornholm	310	4,7	Skanderborg	380	2,5
Hjørring	700	5,7	Frederikssund	410	4,6	Allerød	140	2,3
Norddjurs	360	5,7	Ringkøbing-Skjern	540	4,6	Dragør	70	2,2
Mariagerfjord	450	5,6	Herlev	290	4,5	Hele landet	59.700	5,2
Thisted	480	5,6	Viborg	920	4,4			

Anm: Børn omfatter personer under 18 år. Se boks 1 for en beskrivelse af opgørelsen af fattigdom. Kommunerne Ærø, Fanø, Samsø og Læsø er udeladt af diskretionshensyn. Antal på kommuneniveau er afrundet til nærmeste 10, mens antal på landsplan er afrundet til nærmeste 100.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.